

Plošné testování seniorů brzdí dodávka testů

V domovech pro seniory plošné testování na covid ještě nezahájili. Testy stále nedorazily.

Dominika Hromková
reportérka MF DNES

Ve středu měly začít domovy pro seniory plošné testování antigenními testy, které nakoupil stát. Do další středy mají mít za sebou první vlnu testování a testy všech klientů i zaměstnanců pak vždy po pěti dnech opakovat. Slíbené sady však ještě večera domovy pro seniory neobdržely.

„Máme oficiální informaci, že distribuce zatím nezačala,“ řekla večera viceprezidentka Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR a ředitelka Domova U Biřičky v Hradci Králové Daniela Lusková.

„Abychom do středy stihli všechny protestovat, musíme začít nejpozději v pondělí a obávám se, že do té doby všechna zařízení testy mít k dispozici nebudou,“ doplnil ji prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiří Horecký.

Podle něj průměrně každý den přibude 100 nakažených klientů a 100 zaměstnanců domovů pro seniory. „Je to, jako by školám nařídili, aby od 1. září používaly místo učebnic tablety, a 3. září zjistili, že tablety žádná škola nemá,“ myslí si Horecký.

Na plošném testování v domovech a dalších zařízeních poskytují

Výpomoc V domově důchodců Jablonecké Paseky pomáhá armáda i Český červený kříž. Foto: Petr Topič, MAFRA

cích sociální služby se usnesla v pondělí vláda. Cílem je zpomalit šíření koronaviru mezi nejrizikovější skupinou. Vláda nákupem antigenních testů pověřila VZP a další zdravotní pojišťovny, distribuci do domovů má zajistit očkovačská společnost Avenir, v jejímž představenstvu sedí i epidemiolog Rastislav Madar.

„Podle mých informací byla během dnešního rána finalizována smlouva se všemi pojišťovnami a tato smlouva byla odeslána distributorovi,“ reagoval večera na tiskové konferenci ministr zdravotnictví Jan Blatný na dotaz, jak je to se zajištěním antigenních testů.

VZP večera MF DNES sdělila, že dosud žádné testy nenakoupila ani neobjednala. Redakce kontaktovala také společnost Avenir. „Obratě

se prosím na předsedu představenstva Floriana, který za Avenir jedná s pojišťovnami,“ reagoval Madar. Tomáš Florian ale sdělil nebyl. „V tuto chvíli probíhají jednání, nemůžu reagovat, na shledanou,“ řekl stručně do telefonu a zavěsil.

Otázku, kdy testy domovy dostanou, tedy večera nikdo zodpovědět schopný nebyl. Ministr Blatný každopádně připustil, že pokud se dodávka testů zpzdí, nebudou mít domovy povinnost splnit první kolo testování do středy. „Ve chvíli, kdy nebudou mít v danou dobu testy, není pro ně povinností testy zahájit,“ řekl Blatný.

Některé domovy nečekaly a antigenní testy si nakoupily samy. To je případ třeba hradeckého Domova U Biřičky. „U koho antigenní test

prokáže pozitivitu, u toho pak uděláme PCR test a musím říct, že v tomto směru to funguje. U koho vyšel pozitivní antigenní test, u toho byl pozitivní i PCR test,“ poslala ředitelka Lusková.

Rozdíl mezi zmíněnými dvěma testy člověk nepozná. Oba se dělají výtěrem z nosohltanu, ale antigenní testy mají rychlejší výsledek. Ukáží jej už do 15 až 30 minut.

Polovina seniorů pozitivních
Počty nakažených v pobytových sociálních zařízeních rostou. Ve čtvrtku bylo nakaženo přes 4 350 klientů a více než 3 130 zaměstnanců.

Překvapení zažili tento týden v Ústí nad Labem v Domově pro seniory Bukov. Poté, co jim tam osemocnili zaměstnanci, se vedení do-

movy dohodlo s hygienou, aby pro jistotu otestovali všechny. Testy ukázaly, že ze 120 klientů je polovina pozitivních. „Předtím jsme měli pozitivní jen dva, ostatní příznaky neměli,“ poznamenala ředitelka domova Věra Vonková.

Výsledky v ústeckém domově dostali ve středu, od té doby se u některých seniorů příznaky viru projeví, jiní ale i nadále zůstávají bezpříznakoví. „Naštěstí máme jen jedno-lůžkové pokoje, každý má své vlastní sociální zařízení, takže klienty můžeme dobře izolovat. Zaměstnanci chodí v overalech jako v nemocnicích. Kraj nám poslal dobrovolníky. Myslím, že jsme se s tím vyrovnali dobře. A teď se uvidí, až zařízení protestujeme znovu - až nám přijdou testy od státu,“ dodala ředitelka.

Šíření viru brzdíme, ale pomalu. Bude nový „semafor“

Z mírnování současných protikoronavirových opatření se zřejmě hned tak nedočkáme. „Některé typy opatření bude platit ještě měsíce,“ oznámil večera ministr zdravotnictví Jan Blatný (za ANO) s tím, že až tak za dva či tři týdny se začne řešit, jak a zda vůbec současná omezení strukturovaně uvolňovat.

„Situace je stále vážná, v následujících týdnech by ale mělo dojít k dalšímu zpomalování. Zkomplikovat to však může fakt, že nám stále narůstá počet nakažených seniorů,“ prohlásil večera šéf Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) Ladislav Dušek. Epidemii podle něj nyní brzdíme jen velmi pomalu, a když budeme pokračovat stejným tempem, jako nyní, může to trvat celý listopad.

„Když všichni začneme zodpovědně naplňovat doporučení a budeme se chovat zodpovědně, můžeme se blížit lepšímu modelu,“ snažil se být optimističtější Blatný. Ten večera představil chystaný model, podle kterého se bude rozhodovat o podobě protiepidemických opatření.

Rizikové skóre šíření epidemie bude vyjadřovat každý den aktualizované číslo od 0 do 100, na které bude navázáno pět úrovní opatření. Třeba v případě možnosti návštěv budou v prvním stupni povoleny všechny. Ve třetím se bude moci potkat maximálně šest osob ze tří domácností a v pátém bude platit úplný zákaz všech návštěv.

„Cílem je maximální čitelnost a uchopitelnost skóre každým občanem. Bude to hodnoceno primárně barevnou škálou a bude to poskytovat informace jak celoplošně, tak pro jednotlivé kraje,“ oznámil ministr. K číslu podle něj odborníci dojdou kombinací několika různých parametrů, jako je třeba hodnota reprodukčního čísla či počet nově hospitalizovaných pacientů, zvláště těch v těžkém stavu.

Tabulka opatření má být od konce příštího týdne k dispozici na webových stránkách ÚZIS. Ministr tím chce zajistit plnou transparentnost. Model podle něj tvořili odborníci napříč spektrem, občané díky němu budou vědět, s jakými opatřeními počítat.

– Eva Pospíšilová

Asi třetina výsledků antigenních a PCR testů se liší

„První poznatky z nové studie potvrzují, že PCR testy jsou až moc citlivé,“ říká ředitel Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě Eduard Ježo

Ivana Lesková
redaktorka MF DNES

OSTRAVA Přes tisíc obyvatel Moravskoslezského kraje podstoupilo v uplynulých dvou týdnech dobrovolně trojí testování na koronavirus. Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě se totiž pustil do srovnávání spolehlivosti různých typů testů. „Na výsledky studie si ještě musíme počkat, ale už teď se ukazují rozdíly mezi antigenními a PCR testy,“ uvedl v rozhovoru pro MF DNES ředitel Zdravotního ústavu se sídlem v Ostravě Eduard Ježo.

Říká se, že antigenní testy nejsou moc spolehlivé. Potvrzují to i vaše dosavadní poznatky získané při kontrolním testování?
Výsledky u různých typů testů se bezesporu liší, ale říci, že antigenní

testy jsou méně spolehlivé, by bylo zjednodušené, zavádějící a hlavně předčasné. Studie stále probíhá. Rozpor mezi základními výsledky PCR a antigenních testů jsme sice zjistili asi u třetiny pozitivně testovaných lidí, ale nesouvisí to se spolehlivostí různých typů testů, jako spíš s mírou jejich citlivosti a schopností rozlišit mrtvý a živý virus.

Jak velkou skupinu lidí jste testovali a jakým způsobem?

Od pátku 23. října do 5. listopadu jsme získali okolo 1 300 dobrovolníků, kteří podepsali, že souhlasí s odběrem tří vzorků, a vyplnili krátký dotazník. Asi 200 lidí se do studie zapojilo v odběrovém místě Fakultní nemocnice Ostrava, přes dvacet v Koprivnici a nejvíce v nemocnici v Karviné-Ráji. Dvakrát si nechali odebrat ster z nosohltanu, pro PCR a antigenní test, a kromě toho i sliny do zkumavky pro další test.

Kolik lidí celkem bylo pozitivních a v kolika případech se lišily výsledky různých typů testů?

Podle PCR testů byla pozitivní asi třetina všech testovaných, tedy okolo 400 lidí, což odpovídá průměru v kraji i celém Česku. Ale ukázalo se, že u třetiny z nich byl antigenní test negativní. Pouze v minimální míře, asi do dvaceti lidí, se projevil pozitivita u antigenního testu, ale PCR test byl negativní.

To vypadá, že se na antigenní testy nedá moc spoléhat.

Jak na které. My jsme do studie zařadili pět různých typů antigenních testů a míru jejich spolehlivosti má studie také ověřit. Jenže ten rozdíl proti PCR testu má zřejmě příčinu jinde - v jejich citlivosti. Možná se ukáže, že právě proto jsou pro hromadné testování dokonce vhodnější. PCR testy jsou velmi důležité, ale jejich nevýhodou je velká citlivost.

PCR testy jsou velmi důležité, ale jejich nevýhodou je velká citlivost.

Zkuste ten rozdíl v citlivosti testů vysvětlit pro laiky a popsat, co to znamená v praxi?

Všechny vzorky, u nichž máme rozdílné výsledky v různých typech testů, jsme zařadili do dalšího zkoumání. Pokračujeme v takzvaném testování viability viru. Jde o to, že vzorky dále kultivujeme a snažíme se zjistit, zda virus v nich je živý, či neživý. Může se ukázat, že zatímco antigenní testy s nižší citlivostí zachytí virus jen u aktuálně nakaženého a infekčního člověka, ale PCR testy s vyšší citlivostí detekují i neživé zbytky viru u člověka, který sice nakažen před nějakým časem prodělal, ale již je neinfekční.

Kdy bude studie hotová, abyste mohli říci konečné výsledky?

Zatímco prvotní výsledky antigenních testů máme obvykle za 15 až 40 minut a výsledky PCR testů do hodiny od chvíle, kdy se vzorek do-

stal do analyzátoru, tak další kultivace trvá dva týdny a nedá se urychlit. Jelikož jsme nejdříve dělali obvyklé testy a teprve pak začali s kultivací vzorků, jasno budeme mít nejdříve kolem 20. listopadu.

K čemu bude možné výsledky srovnávací studie využít?

Protože se snažíme o rovnoměrné zastoupení všech použitých testů a některé vzorky ještě dobíráme, tak po jejich vyhodnocení a srovnání budeme vědět, jak je který spolehlivý a citlivý. Kromě toho by se také mohlo ukázat, že pozitivně testované lidi je vhodné rozdělit do kategorií podle infekčnosti: na slabě pozitivní, pozitivní a silně pozitivní. Lidé slabě pozitivní, kteří nemají příznaky nemoci covid-19, nejsou na 99 procent ani infekční. Mohli by proto například tak jako zdravotníci v karanténě chodit do práce za použití roušek a dalších opatření.

JSME TU PRO VÁS

**SPOLEHLIVÉ INFORMACE CELÝ MĚSÍC
BEZPEČNĚ DO VAŠÍ SCHRÁNKY.**

Volejte: 225 555 522 Objednávejte: www.mfdnes.cz/doschranky